

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn of דף ס"ח of סנהדרין.
Some of the topics we will learn about include:

לוקט קשואין

The prohibition regarding gathering a field of cucumbers through sorcery;

However

להתלמד שאני

It is permitted for the purpose, of understanding and ruling about its laws.

רבי אליעזר

A description of רבי אליעזר's interaction with רבי עקיבא and the חכמים on his deathbed.

מאימתי נעשה בן סורר ומורה

The age from which a wayward son who steals from his parents, buys meat and wine and consumes them, is liable for סקילה.

B The Gemara discusses

בן הסמוך לגבורתו של איש

A young person who is almost a man, i.e. a young adult, and

קטן

A minor

קטן מוליד

קטן אינו מוליד

Whether a minor can father a child? and

קטן שהוליד

If a minor has a child, whether the son can become a בן

סורר ומורה

A

לוקט קשואין

להתלמד שאני

רבי אליעזר

מאימתי

נעשה בן סורר ומורה

B

בן
הסמוך לגבורתו
של איש

קטן

קטן מוליד
קטן אינו מוליד

1 So let's review...

The Mishnah on ס"ז דף concludes:

רבי עקיבא אומר משום רבי יהושע
שנים לוקטין קשוואין
אחד לוקט פטור
ואחד לוקט חייב
העושה מעשה חייב
האוחז את העינים פטור

If two people seemingly gathered a field of cucumbers through sorcery, it is possible for one to be liable and the other exempt, because the one who truly performed sorcery is liable, while the one who fooled people into thinking he did so, but actually did not, is exempt.

The Gemara asks

והא רבי עקיבא
מרבי יהושע גמיר לה
רבי יהושע did not learn this Halachah from רבי עקיבא
ברייטא as we see in the following
כשחלה רבי אליעזר
נכנסו רבי עקיבא וחביריו לבקרו
and רבי אליעזר visited חכמים when he fell ill.
נכנסו וישבו לפניו
מרחוק ד' אמות
They entered his room, but kept a distance, of four אמות,
since he had been placed in חרם.

1

אלוף

רבי עקיבא אומר אלוק רבי יבולץ
שנים לוקטין קשוואין
אחד לוקט פטור - ואחד לוקט חייב
העושה מעשה חייב
האוחז את העינים פטור

If two people seemingly gathered a field of cucumbers through sorcery,
it is possible for one to be liable
and the other exempt,

The one who truly performed sorcery is liable,
The one who fooled people into thinking he did so,
but actually did not, is exempt.

והא רבי עקיבא
מרבי יהושע גמיר לה

רבי יהושע did not learn this Halachah from רבי עקיבא,
ברייטא as in the following
רבי אליעזר:

כשחלה רבי אליעזר
נכנסו רבי עקיבא וחביריו לבקרו

and רבי אליעזר visited חכמים when he fell ill.
רבי עקיבא

נכנסו וישבו לפניו
מרחוק ד' אמות

They entered his room, but kept a distance, of four אמות,
since he had been placed in חרם.

2

After some discussion, the ברייתא relates;

נטל שתי זרועותיו
והניחן על לבו
אמר

He placed his two arms on his heart, and said:

אוי לכם שתי זרועותיי

שהן כשתי ספרי תורה שנגללין

Woe is to you, my arms, because you are like two ספרי תורה that are about to be rolled up and will no longer be able to be read; because

הרבה תורה למדתי

ולא חסרתי מרבתי

אפילו ככלב המלקק מן הים

I learned much תורה from my teachers, yet I did not diminish from their wisdom even like a dog lapping from the ocean. And

הרבה תורה לימדתי

ולא חסרוני תלמידי

אלא כמכחול בשפופרת

I taught much תורה to my students, but they only took from me as much as an applicator takes when dipped into a tube of powder.

Therefore, much of my Torah will be lost when I die.

Furthermore, he continued,

אני שונה שלש מאות הלכות
ואמרי לה שלשת אלפים הלכות
בנטיעת קשואין

I know 300, or according to another version, 3000 Halachos regarding the use of sorcery to plant cucumbers;

ולא היה אדם שואלני בהן דבר מעולם

חוץ מעקיבא בן יוסף

And no one, besides עקיבא רבי, ever inquired about them.

2

נטל שתי זרועותיו

והניחן על לבו

אמר

He placed his two arms on his heart, and said:

אוי לכם שתי זרועותיי

שהן כשתי ספרי תורה שנגללין

Woe is to you, my arms,

because you are like two ספרי תורה that are about to be rolled up and will no longer be able to be read;

because

הרבה תורה למדתי

ולא חסרתי מרבתי

אפילו ככלב המלקק מן הים

I learned much תורה from my teachers,

yet I did not diminish from their wisdom

even like a dog lapping from the ocean.

And

הרבה תורה לימדתי

ולא חסרוני תלמידי

אלא כמכחול בשפופרת

I taught much תורה to my students,

but they only took from me as much as an applicator takes when dipped into a tube of powder.

Therefore, much of my Torah will be lost when I die.

אני שונה שלש מאות הלכות

ואמרי לה שלשת אלפים הלכות

בנטיעת קשואין

I know 300 - another version - 3000 Halachos regarding the use of sorcery to plant cucumbers;

ולא היה אדם שואלני בהן דבר מעולם

חוץ מעקיבא בן יוסף

אוי לכם שתי זרועותיי

שהן כשתי ספרי תורה שנגללין

אמר

3 And רבי אליעזר related the incident:
 פעם אחת אני והוא מהלכין היינו בדרך
 We were once traveling together, and he said to me:
 רבי, למדני בנטיעת קשואין
 Rebbe, teach me about this form of sorcery.
 אמרתי דבר אחד
 נתמלאה כל השדה קשואין
 I mentioned one word, and the field became filled with
 cucumbers. He then requested
 רבי, למדתני נטיעתן
 למדני עקירתן
 Rebbe, now teach me how to collect them;
 אמרתי דבר אחד
 נתקבצו כולן למקום אחד
 I said one word, and they were all gathered.

When רבי אליעזר finished his narrative, the חכמים asked him several Halachos regarding טומאה. For example;
 מנעל שעל גבי האמוס מהו
 Is a shoe that was not yet removed from the shoe-form
 considered a finished vessel, and susceptible to טומאה, or
 not?
 אמר להן הוא טהור
 ויצאה נשמתו בטהרה
 רבי אליעזר was נפטר while issuing his ruling, and uttering
 the word טהור. Whereupon,
 עמד רבי יהושע על רגליו ואמר
 הותר הנדר הותר הנדר
 רבי אליעזר stood up and annulled the חרם that had been
 placed upon רבי אליעזר.

3

פעם אחת
אני והוא מהלכין היינו בדרך
We were once traveling together,
and he said to me:

רבי, למדני בנטיעת קשואין
Rebbe, teach me about this form of sorcery.

אמרתי דבר אחד
נתמלאה כל השדה קשואין
I mentioned one word,
and the field became filled with cucumbers.

He then requested
רבי, למדתני נטיעתן
למדני עקירתן
Rebbe, now teach me how to collect them;

אמרתי דבר אחד
נתקבצו כולן למקום אחד
I said one word, and they were all gathered.

When רבי אליעזר finished his narrative, the חכמים asked him several Halachos regarding טומאה.

For example;

מנעל שעל גבי האמוס מהו
Is a shoe not yet removed from the shoe-form
considered a finished vessel, and susceptible to טומאה,
or not?

אמר להן הוא טהור
ויצאה נשמתו בטהרה
טהור was נפטר while issuing his ruling,
and uttering the word טהור.

Whereupon,
עמד רבי יהושע על רגליו ואמר
הותר הנדר הותר הנדר
רבי אליעזר stood up and annulled the חרם
that had been placed upon רבי אליעזר.

4 The Gemara asks
אלמא מרבי אליעזר גמרה
We see from this incident that רבי עקיבא learned this Halachah from רבי אליעזר, not from רבי יהושע, as our Mishnah states?

The Gemara answers:

גמרה מרבי אליעזר
ולא סברה
הדר גמרה מרבי יהושע
ואסברה ניהליה

He first learned it from רבי אליעזר, but did not understand it, and he subsequently learned it from רבי יהושע, and then understood it, and so he repeated it in his name.

The Gemara asks;

היכי עביד הכי, והאנן תנן
העושה מעשה חייב

How could רבי אליעזר have performed sorcery, if our Mishnah says that one who performs an act of sorcery is liable for סקילה?

The Gemara answers

להתלמד שאני
It was permitted for the purpose, of teaching רבי עקיבא as a Mishnah rules
לא תלמד לעשות
לעשות אי אתה למד
אבל אתה למד להבין ולהורות
It is forbidden to learn sorcery to practice it, but it is permitted to learn for the purpose of understanding and ruling about its laws.

הדרן עלך ארבע מיתות

We have B"ח completed the seventh Perek of מסכת בן סורר ומורה, and will now begin the eighth Perek, B'ezras Hashem, which continues to elaborate on those who are punishable with סקילה:

4
The Gemara asks
אלמא מרבי אליעזר גמרה
We see from this incident
that רבי אליעזר learned this Halachah from רבי עקיבא, not from רבי יהושע, as our Mishnah states?

**גמרה מרבי אליעזר
ולא סברה
הדר גמרה מרבי יהושע
ואסברה ניהליה**

He first learned it from רבי אליעזר, but did not understand it, and he subsequently learned it from רבי יהושע, and then understood it, and so he repeated it in his name.

The Gemara asks;
**היכי עביד הכי, והאנן תנן
העושה מעשה חייב**
How could רבי אליעזר have performed sorcery, if our Mishnah says that one who performs sorcery is liable for סקילה?

The Gemara answers
להתלמד שאני
It was permitted for the purpose, of teaching רבי עקיבא as a Mishnah rules

**לא תלמד לעשות
לעשות אי אתה למד
אבל אתה למד להבין ולהורות**
It is forbidden to learn sorcery to practice it, but it is permitted to learn for the purpose of understanding and ruling about its laws.

הדרן עלך ארבע מיתות

5

Zugt di Mishnah

בן סורר ומורה

The wayward son who steals from his parents, buys meat and wine and consumes them, is liable for סקילה.

And the Mishnah explains:

מאימתי נעשה בן סורר ומורה

משיביא שתי שערות

ועד שיקיף זקן

He can only become a בן סורר ומורה between the time he grows two pubic hairs and becomes an adult, until his beard fills in; and the Mishnah explains

התחתון ולא העליון

אלא שדברו חכמים בלשון נקיה

The חכמים used the euphemism 'beard' when referring to the pubic hair, and

הקפת גיד ולא הקפת ביצים

This refers to hair surrounding his male אבר, not around the ביצים, which grows at a much later stage.

The Mishnah continues

שנאמר

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה

The word 'בן' excludes two people:

1.

בן ולא בת

These Halachos do not apply to a daughter.

2.

בן ולא איש

These Halachos apply only to a young mature son, but not a fully mature son.

And the Mishnah concludes:

קטן פטור

שלא בא לכלל מצות

A minor is exempt, because he is not obligated in Mitzvos.

5

The wayward son who steals from his parents, buys meat and wine and consumes them, is liable for סקילה.

מאימתי נעשה בן סורר ומורה

משיביא שתי שערות

ועד שיקיף זקן

He can only become a בן סורר ומורה between the time he grows two pubic hairs and becomes an adult, until his beard fills in;

התחתון ולא העליון

אלא שדברו חכמים בלשון נקיה

The חכמים used the euphemism 'beard' when referring to the pubic hair,

הקפת גיד ולא הקפת ביצים

This refers to hair surrounding his male אבר, not around the ביצים, which grows at a much later stage.

שנאמר

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה

The word 'בן' excludes two people:

בן ולא איש

These Halachos apply only to a young mature son, but not a fully mature son.

בן ולא בת

These Halachos do not apply to a daughter.

And the Mishnah concludes:

קטן פטור

שלא בא לכלל מצות

A minor is exempt, because he is not obligated in Mitzvos.

6 The Gemara asks
 היכא אשכחן דענש הכתוב
 דהכא ליבעי קרא למיפטריה
 A minor is exempt from punishment for all transgressions.
 Why does the Pasuk need to specifically exempt him from the punishment of סורר ומורה?

The Gemara offers two answers:

1.
 אטו בן סורר ומורה
 על חטאו נהרג
 על שם סופו נהרג
 A בן סורר ומורה is not executed as punishment for his crime, but because of his future behavior. Therefore, we might think
 אפילו קטן נמי
 A minor is also executed.
2.
 Furthermore,
 בן ולא איש
 קטן משמע
 The term בן seemingly excludes adults, thereby implicating only minors.

Therefore, the Pasuk says
 וכי יהיה לאיש בן
 The Pasuk unnecessarily refers to the father as a איש, an adult, and so we expound
 בן הסמוך לגבורתו של איש
 A young person who is almost a man, i.e. a young adult, is liable, not a minor.

6 **?**
**היכא אשכחן דענש הכתוב
 דהכא ליבעי קרא למיפטריה**
 A minor is exempt from punishment for all transgressions.
 Why does the Pasuk need to specifically exempt him from the punishment of סורר ומורה?

2
**בן ולא איש
 קטן משמע**
 The term בן seemingly excludes adults, thereby implicating only minors.

1
**אטו בן סורר ומורה
 על חטאו נהרג
 על שם סופו נהרג**
 A בן סורר ומורה is not executed as punishment for his crime, but because of his future behavior.

Therefore, we might think
אפילו קטן נמי
 A minor is also executed.

Therefore, the Pasuk says
וכי יהיה לאיש בן
 The Pasuk refers to the father as a איש, an adult, and so we expound
בן הסמוך לגבורתו של איש
 A young person who is almost a man, i.e. a young adult, is liable, not a minor.

7 However, the Gemara points out that Pasuk should have said clearly
וכי יהיה בן לאיש

Therefore, רב חסדא expounded that the Pasuk says

וכי יהיה לאיש בן
לאיש בן
ולא לבן בן

To teach

קטן שהוליד

אין בנו נעשה בן סורר ומורה

If a minor has a child, the son cannot become a בן סורר ומורה, because the Pasuk says that an adult will have a son, not a minor.

However, the Pasuk could have said

וכי יהיה בן איש
The son of a man.

Therefore, the Gemara explains,

שמע מינה תרתי

The Pasuk intends both expositions.

7

?

If so he Pasuk should have said clearly

וכי יהיה בן לאיש

Therefore, רב חסדא expounded that the Pasuk says

וכי יהיה לאיש בן

ולא לבן בן

To teach

קטן שהוליד

אין בנו נעשה בן סורר ומורה

If a minor has a child,

the son cannot become a בן סורר ומורה,

because the Pasuk says

that an adult will have a son, not a minor.

?

However, the Pasuk could have said

וכי יהיה בן איש

The son of a man.

Therefore, the Gemara explains,

שמע מינה תרתי

The Pasuk intends both expositions.

8 The Gemara points out that חסדא רב assumes that קטן מוליד
 A minor can father a child.
 However, רבי disagrees and says קטן אינו מוליד
 A minor cannot father a child.
 And רבה supports it from the following Pasuk:
 אם אין לאיש גואל
 Discussing a person without heirs;
 And one might ask וכי יש לך אדם בישראל
 ושאלין לו גואל?
 אלא בגזל הגר הכתוב מדבר
 Since every Jew has some distant relatives, the Pasuk
 must be discussing a convert who had no children after
 his גרות and therefore has no relatives;
 And the Pasuk says איש
 איש אתה צריך לחזור עליו
 אם יש לו גואלין ואם לאו
 קטן אי אתה צריך לחזור עליו
 You must investigate whether an adult convert has any
 heirs from after his גרות, but you do not need to investigate
 a minor convert, because
 בידוע שאין לו גואלין
 He certainly has no heirs, because he could not have had
 children.

8 *disagrees and says*
קטן אינו מוליד
A minor cannot father a child.

assumes that
קטן מוליד
A minor can father a child.

supports it from the following Pasuk:
אם אין לאיש גואל
Discussing a person without heirs;

And one might ask
**וכי יש לך אדם בישראל
 ושאלין לו גואל?**

אלא בגזל הגר הכתוב מדבר
*Since every Jew has some distant relatives,
 the Pasuk must be discussing a convert
 who had no children after his גרות
 and therefore has no relatives;*

And the Pasuk says
איש
**איש אתה צריך לחזור עליו
 אם יש לו גואלין ואם לאו
 קטן אי אתה צריך לחזור עליו**
*You must investigate whether an adult convert
 has any heirs from after his גרות,
 but you do not need to investigate
 a minor convert,
 because*
בידוע שאין לו גואלין
*He certainly has no heirs,
 because he could not have had children.*